

Handläggare
Sofia Ferrer
Telefon: 0850822368

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2022-04-28

Strategi för fritids- och ungdomsgårdar

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Ärendet gäller en remiss från kommunstyrelsen om stadens strategi för mötesplatser för unga, kallat ”fritids- och ungdomsgårdar”. Strategin är ett styrdokument som ger riktning för hur verksamheterna ska arbeta för att fler unga ska få en rik och meningsfull fritid.

Förvaltningen är i huvudsak positiv till att staden tar fram en övergripande strategi, men vill påtala behovet av att det i strategin behöver förtydligas att fritidens verksamhet inte bara ska vara främjande utan också socialt förebyggande. Förvaltningen är kritisk till att strategin gör gällande att alla stadsdelsförvaltningar ska ta fram egna utvecklingsplaner som visar hur strategin ska realiseras. Förvaltningen föreslår att strategin realiseras och följs upp genom styrning i ordinarie styrsystem.

Bakgrund

Stockholms stads senaste fritidsgårdsutredning med efterföljande riktlinjer genomfördes i slutet av 1970-talet. Under våren 2021 fick kulturnämnden i uppdrag att genomföra en utredning av stadens fritids- och ungdomsgårdar. Med avstamp i utredningen har en strategi för fritids- och ungdomsgårdar arbetats fram och är därmed det första stadsövergripande styrdokument för fritidsverksamhet sedan 1980-talet.

Fritidsgårdsutredningen från 2021 visar att antalet besök på stadens fritids- och ungdomsgårdar är lågt i relation till antalet unga i staden. Samtidigt visar ett forskningsprojekt att betydligt fler unga

vill besöka öppen fritidsverksamhet jämfört med hur stor andel som faktiskt gör det. Studier visar även att unga som inte deltar i någon form av verksamhet på sin fritid har sämre hälsa och skattar sin livskvalitet lägre än unga som deltar i fritidsverksamhet. Fritids- och ungdomsgårdar har därmed en viktig roll att spela för att jämna ut villkoren för unga.

Ärendet

Strategin presenterar fritids- och ungdomsgårdarnas syfte, uppdrag och följande fem mål och beskriver närmare vad de innebär;

1. Fritids- och ungdomsgårdarna stärker unga och bidrar till deras utveckling
2. Fritids- och ungdomsgårdarna bidrar till jämlika och jämställda uppväxtvillkor
3. Fritids- och ungdomsgårdarna arbetar med ungas delaktighet och inflytande
4. Fritids- och ungdomsgårdarna erbjuder kvalitativ och attraktiv verksamhet
5. Fritids- och ungdomsgårdarna arbetar med fritidens egenvärde och som skyddsfaktor

I förslaget föreslås att alla stadsdelsförvaltningar ska utarbeta egna utvecklingsplaner, och kulturförvaltningen har i uppdrag att löpande stödja stadsdelsförvaltningarna i implementeringen. Under kommande tre år ska kvalitetsrapporter tas fram av kulturförvaltningens samordningskansli.

I strategin presenteras sju indikatorer genom vilka uppföljning ska ske. Det framgår inte hur dessa indikatorer ska följas upp.

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom avdelningen för social omsorg. Rådet för funktionshinderfrågor har möjlighet att behandla ärendet den 20 april och ärendet tas upp i samverkansgrupp den 12 april.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är över lag positivt inställd till att en stadsgemensam strategi tas fram och ser att det gynnar invånarna bland annat genom ökad likställighet inom verksamhetsområdet.

Förvaltningen ser en risk att vikten av den socialt förebyggande delen av fritidens verksamhet kan komma i skymundan och att detta behöver betonas i strategin. Fritidens verksamhet ska inte bara vara främjande utan också förebyggande. För att nå dit räcker det inte att ha rutiner för samverkan och orosanmälan. Utbildning i socialt förebyggande arbete om våldsprevention, ANDTS-prevention, normer och genus behöver ske på ett strukturerat sätt över tid och vara en naturlig del i introduktion och löpande arbete, för att leva

upp till intentionerna om fritidsgårdarnas verksamhet som skyddsfaktor. Personalen behöver vara grundad i förebyggande arbete och de aktiviteter som erbjuds behöver vara både organiserade och strukturerade. Verksamheten förväntas arbeta enligt stadens alla program och kräver fritidsledare som är trygga som har aktuell kunskap i hur de kan skapa inkluderande aktiviteter fria från våld. Förvaltningen ser en risk att verksamheten i annat fall kan få motsatt effekt och kan bli en riskfaktor för de unga.

Förvaltningen är kritisk till att alla stadsdelsförvaltningar ska utarbeta egna utvecklingsplaner. Dessa bör istället redovisas som en del i den årliga verksamhetsplanen och de indikatorer som kopplas till strategin bör följas upp och redovisas i tertialrapporter och verksamhetsberättelse. Att hålla styrning och uppföljning samlat i ordinarie styrsystem ger en viktig signal på alla nivåer i verksamheten och underlättar planering och uppföljning i praktiken. När separata planer utvecklas ser förvaltningen en risk att den gemensamma styrning som strategin syftar till kan gå förlorad.

Det framstår i strategin som att stadsdelsnämnderna ska rapportera till Kulturnämnden, det behöver förtydligas om så är fallet och hur detta i så fall ska genomföras. Det behöver förtydligas hur de indikatorer som presenteras i strategin följs upp samt hur och var det ska ske. Förvaltningen förordar att indikatorerna, följs upp på samma sätt som andra indikatorer, det vill säga i ILS-web.

Gunilla Davidsson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Yvonne Kokkola
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Remissunderlag Strategi för fritids- och ungdomsgårdar

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör	2022-04-11
Yvonne Kokkola, avdelningschef	2022-04-11